

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

23.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 22-го Марта — 1838 — Wilno. Wtorek. 22-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 14-го Марта.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ
ВСЕРОССИЙСКИЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКИЙ,
и проч., и проч., и проч.

НАШЕМУ Дѣйствительному Статскому Советнику, Гродненскому Гражданскому Губернатору Дуппеляйеру.

Во вниманіи къ дѣлательной заботливости вашей по устройству ввѣренной вамъ губерніи и вообще къ отлично-усердной службѣ вашей, Всемилостивѣйше жадуемъ васъ, согласно удостоенію Комитета Министровъ, Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Нашею, Св. Станислава первой степени, знаки кою при семь препровождая, пребываемъ Императорскою Нашею милостію къ вамъ благосклонны.

На подлинной Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Петергофѣ.
18-го Февраля 1838 г.

Въ награду ревностной и усердной службы, Начальствомъ засвидѣтельствованной, Сокольскій Уездный Предводитель Дворянства, Титулярный Советникъ Остроленцкій, Всемилоостивѣйше пожалованъ въ Коллежскіе Ассессоры.

— Въ Воскресенье, 6-го Марта, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Е. В. Короля Виртембергскаго, Князь Гогенлоге-Кирхбергъ, отъѣзжая отсюда на время, имѣлъ честь откланяться Ихъ Императорскимъ Величествамъ Государю Императору и Государынѣ Императрицѣ, и Его Высочеству Цесаревичу Наследнику Престола.

Княгиня Гогенлоге-Кирхбергъ также удостоилась проститься съ Ея Императорскимъ Величествомъ. (J. de St. P.)

— Его Императорское Величество, по представленію Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ и удостоенію Комитета Г. Министровъ, Всемилостивѣйше повелѣть соизволилъ: объявить Монаршее Его Величества благоволеніе, въ награду ревностной и усердной службы, Начальствомъ засвидѣтельствованной, Дѣйствительнымъ Статскимъ Советникамъ: Правителю Бѣлостокской Области Гунаропуло; Виленскому Губернскому Предводителю Дворянства Марцинкевичу-Жабб; Предсѣдателю Виленской Палаты Уголовнаго Суда, Коллежскому Советнику Калкату; Надворнымъ Советникамъ: состоящимъ при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Бѣлостокскомъ Генераль-Губернаторѣ для особыхъ порученій: Погуляю, Варсановичу и въ званіи Камергера Двора Его Императорскаго Величества Графу Зубову; Советнику Виленскаго Губернскаго Правленія Коллежскому Ассессору Шульцу; Брестскому Зем-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Петербургъ, 14-го Марца.

Z BOŻEJ ŁASKI
MY NIKOŁAJ PIERWSZY,
CESARZ I SAMOWŁADZCA
WSZECH-ROSSYJ, KRÓL POLSKI.
i t. d. i t. d. i t. d.

Naszemu Rzeczywistemu Radcy Stanu, Grodzieńskiemu Cywilnemu Gubernatorowi Doppelmajorowi.

Ze względu na czynną waszą troskliwość w urzędzeniu powierzonej wam Gubernii i w ogólności na odznaczającą się gorliwością służbę waszą, Najtąskawiej mianujemy was, zgodnie z uznaniem Komitetu Ministrów, Kawalerem Cesarzkiego i Królewskiego Orderu Naszego, Sw. Stanisława pierwszego stopnia, którego znaki przy tém załączając, zostajemy CESARSKĄ NASZĄ łaską ku wam przychylni.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

W St. Petersburgu,
18-go Lutego 1838 roku.

W nagrodę gorliwej służby, przez Zwierzchność zaświadczonej, Sokolski Powiatowy Marszałek Dworzania, Radca Honorowy Ostromecki, Najtąskawiej mianowany Kollegialnym Assesorem.

— W Niedzielę, 6-go Marca, Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister Króla Wirtemberskiego, Xiążę Hohenlohe-Kirchberg, wyjeżdżając stąd na czas krótki, miał honor złożyć pożegnanie NAJJAŚNIEJ SZYM PAŃSTWU CESARZOWI JEJ MOŚCI i CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, tudzież JEJ WYSOKOŚCI, CESARZEWICZOWI NASTĘPCY Tronu.

Xiążę Hohenlohe-Kirchberg miała także szczęście bydź z pożegnaniami u CESARZOWEJ JEJ MOŚCI.

(J. de St. P.)

— JEJ CESARSKA MOŚĆ, po przedstawieniu P. Ministra Spraw Wewnętrznych i uznaniu Komitetu PP. Ministrów, Najwyżej rozkazać raczył: oświadczyć MONARSZE JEJ CESARSKIEJ MOŚCI zadowolenie, w nagrodę gorliwej służby, przez Zwierzchność zaświadczonej, Rzeczywistym Radcy Stanu: Rządcy Obwodu Białostockiego Hanaropulo; Wileńskiemu Gubernialnemu Marszałkowi Dworzania Marcinkiewiczowi-Żabie, Prezydentowi Wileńskiej Izby Kryminalnego Sądu, Radcy Kollegialnemu Kalkatinowi; Radcom Dworu: zostającym przy Wileńskim Wojennym, Grodzieńskim, Mińskim i Białostockim Generał Gubernatorze do szczególnych poleceń: Pogulajowi, Warsanowiczowi, i Szambelanowi Dworu JEJ CESARSKIEJ MOŚCI Hrabiemu Zubowu; Radcy Wileńskiego Rządu Gubernialnego Radcy Kollegialnemu Szulcowi; Brzeskiemu Ziemskiemu Sprawnikowi Radcy Honorowemu Suchomlinowi; 10 ej klasy: zostającym przy Wileńskim Wojennym, Gro-

скому Исправнику Титулярному Советнику *Сухомлинову*; 10-го класса: состоящему при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Бѣлостокскомъ Генераль-Губернаторъ для особыхъ поручений, въ званіи Камеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества Князю *Сансбъ*; Уезднымъ Предводителямъ Дворянства: Ковенскому, въ званіи Камеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества Графу Венедикту *Тышкевичу*; Ошминскому, оставшему Прaporщику *Сулстровскому*; Волковыскому, въ званіи Камеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества Графу Ксаверію *Грабовскому* и состоящему при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Бѣлостокскомъ Генераль-Губернаторъ, въ званіи Камеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества 14-го класса Графу Северину *Грабовскому*. (С. В.)

— Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ Указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 12 день минувшаго Января за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: „Признавъ нужнымъ утвердить новую облегчительную форму описи частныхъ имѣній, назначаемыхъ въ продажу по неисправности платежей Кредитнымъ Установленіямъ, и препровождаю оную при семъ въ Правительствующій Сенатъ, Повелеваемъ предписать вместе съ тѣмъ къ исполненію слѣдующія правила: 1) Описи въ имѣніи неисправнаго заемщика подвергается все то, что означено въ выданномъ ему на заемъ свидѣтельствѣ и въ особыхъ описаніяхъ, (какъ то бываетъ по Опекунскимъ Советамъ) требуемыхъ для займовъ дополнительныхъ. По сему владѣлецъ заложеннаго въ кредитномъ установленіи имѣнія, подвергнутого описи, можетъ продать отдельно отъ него, или вывезти, все движимое, непринадлежащее къ залoгу по смыслу выданныхъ ему на заемъ документовъ. Предметы движимости подраздѣляются въ семь отношеній на два рода: стада и табуны, составляющіе овчарные и конскіе заводы и т. п.; не почитаются принадлежащими къ залoгу и владѣлецъ въ правѣ вывезти ихъ или продать отдельно не только въ продолженіе займа, но и по истеченіи его, во время самой описи. Если же предметы сии не вывезены, то непременно должны быть введены дополнительно въ опись, дабы въ противномъ случаѣ имѣніе не потеряло своей цѣнности, ко вреду самаго владѣльца. Напротивъ того движимость, неимѣющая отношенія къ свойству самаго имѣнія, какъ-то: мебель, картины, рѣдкости, библіотеки, драгоценныя вещи, домашняя утварь и т. п. ни въ какомъ случаѣ не должны быть описываемы, и если бы владѣлецъ ихъ не вывезъ, должны оставаться въ вѣдѣніи и на отвѣтственности учрежденной надъ имѣніемъ опеки, или управленія, которыя въ свое время обязаны принять ихъ законнымъ порядкомъ. Вся прочая, въ разряды сии не входящая движимость, почитается принадлежащею къ залoгу, и въ особенности при фабрикахъ все, что къ нимъ принадлежитъ, должно оставаться на мѣстѣ и входить въ опись для продажи. 2) Движимость, принадлежащая къ залoгу и вмѣстѣ съ нимъ описываемая, раздѣляется на три разряда. Къ *первому* относятся въ имѣніяхъ земледѣльческихъ земледѣльческія орудія, а въ фабричныхъ машины и фабричныя инструменты; сверхъ того винокуренная посуда, также вся вещи, въ стѣнахъ укрѣпленныя. Вещи сего рода должны быть сданы покупщику по описи и за утрату оныхъ отвѣтствуютъ лица, въ прісмотрѣ конехъ находилось имѣніе. Движимость *второго* разряда составляетъ: принадлежащій къ хозяйству господскій скотъ, а *третьего*: хлѣбъ, фабричныя и заводскія матеріалы и произведенія. Движимость послѣднихъ двухъ разрядовъ принимается покупщикомъ въ томъ количествѣ, сколько окажется на лицо, и онъ не можетъ требовать оной сполна противъ описи, развѣ докажетъ сдѣланную съ того времени лишнюю и умысленную трату. 3) Если изъ полученной въ Банковомъ Установленіи описи имѣнію, назначаемому въ продажу, окажется въ ономъ на личныя души или земля менше того, что въ залoгъ поступило, то по сей причинѣ продажа имѣнія не останавливается; но 4) По продажѣ имѣнія, Кредитное Установленіе, съ разрѣшенія Главнаго своего Начальства, обращается къ розысканію о причинахъ уменьшенія числа душъ или земли, и если откроется, что убыль сѣя послѣдовала отъ противозаконныхъ дѣйствій заемщика, то убытокъ Кредитнаго Установленія, отъ того происшедшій, возмещается съ заемщика, а въ случаѣ его несостоятельности, съ мѣста и лицъ, допустившихъ его къ такому дѣйствію. 5) Покупщикъ имѣнія не можетъ протривать требованій своихъ на вознагражденіе за недостающія сверхъ описи души или землю, ибо онъ предлагалъ цѣну за то только число душъ и количество земли, которое показано было въ описи. 6)

дзиеńskim Mińskim i Białostockim Jenerał-Gubernatorze do szczególnychъ poleceń, Podkomorzemu Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI Xięciu *Sapiezie*; Powiatowemu Marszałkomъ Dworów: Kowieskiemu, Kamierjunkturowi Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI Benedyktowi Hrabiemu *Tyszkiewiczowi*; Oszmiańskiemu, odstawnemu Chorążemu *Sulstrowskiemu*; Wołkowyskiemu Podkomorzemu Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI Xaweremu Hrabu *Grabowskiemu* i zostającemu przy Wilenskimъ Wojennymъ, Grodzieńskimъ, Mińskimъ i Białostockimъ Jenerał-Gubernatorze, Kamierjunkturowi Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI 14-ej klasy Sewerinowi Hrabu *Grabowskiemu*. (G. S.)

— W Imiennymъ Jego CESARSKIEJ MOŚCI Najwyższymъ Ukazie, danymъ Rządzącemu Senatowi w dniu 12-mъ zeszłego Stycznia z własnoręcznymъ Jego CESARSKIEJ MOŚCI podpisemъ, wyrażono: „Uznawszy za potrzebną utwierdzić nową łatwiejszą formę inwentaryj majątkówъ prywatnychъ, przeznaczanychъ na sprzedaż z powodu nieregularności opłat do Kredytowychъ ustanowień, i przesyłając ją przy tѣmъ do Rządzącego Senatowi, Rozkazujemy przepisać obokъ tego do wypełnienia prawidła następujące: 1) Inwentaryj w majątku nieakuratnego dłużnika ulega to wszystko, co jest wymienione w wydanemъ mu na pożyczkę świadectwie i w osobnychъ opisaniachъ, (jakъ to bywa w Radachъ Opiekunichъ) przepisanychъ dla pożyczekъ dodatkowychъ. A zatemъ właściciel oddanego na ewikycją w kredytowemъ ustanowieniu majątku, inwentaryj uległego, może sprzedać oddzielnie od niego, albo wywieźć, całą ruchomość, nie należącą do ewikycji podługъ brzmienia wydanыхъ mu na pożyczkę dokumentówъ. Przedmioty ruchomości rozdzielają się w tymъ względzie na dwa rodzaje. Trzody, стада i табуны, stanowiące zawody chowu owiec i koni i tymъ podobne, nieuwważają się za należące do ewikycji, a właściciel ma prawo wywieźć je albo sprzedać oddzielnie, nie tylko w ciągu pożyczki, ale i po upłynieniu jej terminu, w czasie samego robienia inwentarza. Jeżeli zaś rzeczy te będą nie wywiezione, tedy nieodmiennie powinny być objęte dodatkowo w inwentarzu, ażeby w przeciwnymъ razie majątekъ nieustracił swego szacunku, ze szkoda samegoъ właściciela. Przeciwnie ruchomość, niemająca stosunku do istoty samego majątku, jako to: meble, obrazy, osobliwości, biblioteki, kosztowne rzeczy, sprzętъ domowy i t. p. w żadnymъ razie nie powinny być inwentarowane, i gdyby ichъ właściciel nie wywiózł, mają zostawać w wiedzy i na odpowiedzialności ustanowionej nad majątkiemъ opieki albo administracyi, które są obowiązane przyjmującъ je w swymъ czasie prawnymъ porządkiemъ. Cała dalsza, do rządówъ tychъ nie wchodząca ruchomość, uważa się za należącą do ewikycji, a szczególnie w fabrykachъ, wszystko, co do nichъ należy, powinno zostawać na miejscu i wejść do inwentarza dla przedania. 2) Ruchomość, do ewikycji należąca i razemъ z nią inwentarowana, dzieli się na trzy rzędy. Do *pierwszego* w majątkachъ rolniczychъ należą narzędzia rolnicze, a w fabrycznychъ maszyny i narzędzia fabryczne; nadto naczynia browarne, wszystkie oraz rzeczy, w ścianachъ umocowane. Rzeczy tego rodzaju powinny być zdane kupującemu podługъ inwentarza i za ichъ stratę odpowiadają osoby, pod którychъ nadzoremъ znajdował się majątekъ. Ruchomość *drugiego* rzędu stanowią: należące do gospodarki bydło właściciela, a *trzeciego*: zboże, fabryczne materiały i wyroby. Ruchomość ostatnichъ dwóchъ rządówъ ma się przyjmować przezъ nabywcę w tej ilości, jaka się okaże w naturze, i niemoże onъ jej żądać w zupełności podługъ inwentarza, chyba dowiedzie uczynionej od tego czasu zbytъ znacznej i umyślniej straty. 3) Jeżeli z otrzymanego w Bankowemъ Ustanowieniu inwentarza majątku, przeznaczonego na sprzedaż, okaże się w nimъ obecnychъ duszъ albo ziemi mniej od tego, co do ewikycji weszło, tedy dla tej przyczyny sprzedaż majątku nie wstrzymuje się; ale 4) Po przedaniu majątku, Kredytowe Ustanowienie, z dozwolenia Głównejъ swej Zwierzchności, przedsięwzięcie poszukiwanie o przyczynachъ umniejszenia się duszъ albo gruntu, i jeżeli się wykryje, że to umniejszenie nastąpiło z powodu przeciwnychъ prawnychъ postępówъ dłużnika, wówczas strata kredytowego ustanowienia, która z tej przyczyny nastąpiła, uzyskuje się od dłużnika, a w razie, jeżeli zaspokoić ją nie będzie w stanie, z urzędówъ i osób, które dopuściły go do takichъ postępówъ. 5) Kupujący majątekъ nie może rozciągać swychъ pretensyjъ do wynagrodzenia za niedostające nad liczbę objętą w inwentarzu dusze albo grunta, gdyż onъ dawał cenę za tę tylko liczbę duszъ i ilość gruntu, jaka wykazana była w inwentarzu. 6) W razie przelewu długi na kupującego, majątekъ, w którymъ się okazała strata, zostawuje się w ewikycji z tą samą liczbą duszъ i ilością ziemi, jaka w inwentarzu jest wykazana.

Въ случаѣ перевода на покупателя долга, имѣннѣ, въ которомъ оказалась убыль, оставляется въ залогъ съ тѣмъ самымъ числомъ душъ и количествомъ земли, какое въ описи показано.

— Его Императорское Величество, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Финансовъ, рассмотрѣннаго въ Комитетѣ Г. Министровъ, 30 Декабря минувшаго года, Высочайше повелѣть соизволило: дозволить Генералъ-Лейтенанту Шуберту, Россійскому въ Гавани Консулу Александру Лидерту и С. Петербургскимъ купцамъ Якову Лидерту и Гариалу Целибееву составить товарищество для приготовления въ С. Петербургѣ свинцовыхъ бѣдиль, и утвердить представленный ими на сей конецъ уставъ. (Спб. В.)

О Т Ч Е Т Ъ

Россійскаго Страховаго отъ огня Общества,	
съ 1-го Января 1837 года по 1-е Января 1838 года.	
	Руб. к.
Получено страховыхъ премій	2,097,754 16
Состоитъ процентовъ въ Гос. Ком. Банкѣ за 1837 годъ на 6,889,525 руб. 60 коп.	252,858 76
Получено процентовъ при размѣнѣ банковыхъ билетовъ въ 1837 году	18,871 —
	<u>2,349,483 92</u>

Изъ сей суммы исключаются:

- а) По счету расходовъ:
- На жалованье служащимъ въ Правленіи Общества и на разныя по оному издержки 47,413 р. 37 к.
 - За Коммиссію уполномоченнымъ въ разныхъ городахъ и Директорамъ 125,971 р. 39 к.
- 173,384 р. 76 к.
- б) По счету пожарныхъ ущербовъ:
- За пожарные убытки . 585,635 р. 49 к.
- в) По счету запаснаго капитала:
- Перенесено на оный съ 5,411,222 р. 40 коп. запаснаго капитала, процентовъ за годъ 156,448 р. 90 к. 895,469 15
- Чистая прибыль за 1837 годъ . 1,454,014 77
- Изъ сей суммы перенесено:
- На счетъ дивидендовъ:
- Для выдачи дивидендовъ акціонерамъ 1,000,000
 - На счетъ запаснаго капитала 454,014 77
- 1,454,014 77

1) Сверхъ этого отчета, Правленіе Общества напечатало обзорніе разныхъ своихъ капиталовъ, изъ котораго мы извлекаемъ слѣдующія любопытныя свѣдѣнія: 1) Капиталъ страховыхъ премій составлялъ съ 24-го Сентября 1827 по 1-е Января 1829 года, 917,878 р. 97 к.; въ 1829 году, 887,397 р. 93 к.; въ 1830, 959,763 р. 6 к.; въ 1831, 1,060,005 руб. 62 к.; въ 1832, 1,218,545 р. 55 коп.; въ 1833, 1,377,499 руб. 34 коп.; въ 1834, 1,704,032 р. 68 к.; въ 1835, 1,778,509 р. 25 к.; въ 1836, 1,957,550 р. 37 к.; въ 1837, 2,097,754 р. 16 к., и того 13,938,936 р. 91 к.

2) За пожарные ущербы уплачено: съ 24-го Сентября 1827 по 1-е Января 1829 года, 74,474 руб. 22 к.; въ 1829 году, 152,182 руб. 36 к.; въ 1830, 120,079 р. 55 к.; въ 1831, 266,977 р. 58 к.; въ 1832, 614,612 р. 14 к.; въ 1833, 484,188 руб. 60 к.; въ 1834, 863,917 р. 85 к.; въ 1835, 210,042 руб. 82 к.; въ 1836, 598,216 руб. 67 к.; въ 1837, 585,635 р. 49 к., и того 3,970,327 р. 26 к.

3) Капиталъ, внесенный въ Государственный Коммерческій Банкъ, простирался 1-го Января 1829 года до 2,854,683 р. 61 к.; 1830, до 3,643,836 руб. 42 к.; 1831, до 3,602,826 р. 45 к.; 1832, до 3,802,055 руб. 51 к.; 1833, до 3,908,829 р. 59 к.; 1834, до 4,380,361 р. 82 к.; 1835, до 4,645,348 р. 21 к.; 1836, до 5,662,431 р. 90 к.; 1837, до 6,290,439 р. 17 к., и 1-го Января 1838 до 6,962,403 р. 27 к.

4) Казенныхъ пошлинъ уплачено съ 24-го Сентября 1827 по 1-е Января 1829 года, 31,417 р. 7 к.; за 1829 годъ, 55,525 р. 59 к.; за 1830, 38,074 р. 27 к.; за 1831, 41,070 р. 49 к.; за 1832, 48,743 р. 99 коп.; за 1833, 55,054 р. 63 к.; за 1834, 68,091 р. 43 к.; за 1835, 69,503 р. 2 к.; за 1836, 77,180 р. 92 к.; за 1837, 82,757 р. 55 к.; и того 548,196 р. 96 к.

5) Дивиденды выданы за время съ 24-го Сентября 1827 по 1-е Января 1830 года, по 95 р. на акцію (которыхъ всего 10,000); за 1830 годъ, по 60 р.; 1831, по 59 р.; 1832, по 45 р.; 1833, по 66 р.; 1834, по 60

— Jego Cesarska Mość, na skutek przedstawienia P. Ministra Skarbu, rozpatrzonego w Komitecie PP. Ministrów, 30 Grudnia zeszłego roku, Najwyżej rozkazać raczył: dozwolnić Jenerał - Porucznikowi Schubertowi, Rosyjskiemu w Hawannie Konsulowi Alexandrowi Lidertowi i St. Petersburgskiemu Kupcom: Jakóbowi Lidertowi i Gabryelowi Cielibiejewu zawiązać towarzystwo do przygotowania w S. Petersburgu blejwasu i utwierdzić przedstawioną przez nich w tym celu ustawę. (G. S. P.)

SPRAWOZDANIE

ROSSYJSKIEGO ASSEKURACYJNEGO OD OGNIА TOWARZYSTWA,	
od 1-go Stycznia 1837 roku do 1-go Stycznia 1838 roku.	
	Rub. Kop.
Otrzymano premiiw assekuracyjnych	2,097,754 16
Znajduje się procentow w Handlowym Banku Państwa za rok 1837 od 6,889,525 rubli 60 kop.	252,858 76
Otrzymano procentow przy rozmianie biletow bankowych w roku 1837	18,871 —
	<u>2,349,483 92</u>

Z summy tej potrąca się:

- a) W RACHUNKU ROZCHODOW:
- Na płacę służącym w Administracyi Towarzystwa i na różnej wydatki 47,413 r. 37 k.
 - Za komisję pełnomocnikom w różnych miastach i Dyrektorom 125,971 r. 39 k.
- 173,384 r. 76 k.
- b) W RACHUNKU STRAT POŻARNYCH:
- Za szkody przez pożar zrządzone 585,635 r. 49 k.
- c) W RACHUNKU KAPITAŁU:
- Przeniesiono doń od 5,411,222 r. 40 kop. kapitału zapasowego, procentow za rok. 156,448 r. 90 k. 895,469 15
- Чистый доход за rok 1837 . . . 1,454,014 77
- Z summy tej przeniesiono:
- NA RACHUNEK DYWIDENDOW:
- Dla wydania dywidendow akcyonistom. 1,000,000
 - Na rachunek kapitału zapasnego . 454,014 77
- 1,454,014 77

1) Oprócz tego sprawozdania Administracya Towarzystwa wydrukowała obejrzenie różnych swoich капиталовъ, z którego wyjmujemy następujące ciekawe wiadomości: 1) Kapitał premij assekuracyjnych wynosił od 24-go Września 1827 roku do 1-go Stycznia 1829 roku, 917,878 r. 97 k.; w roku 1829, 887,397 r. 93 k.; w 1830, 959,763 r. 6 k.; w 1831, 1,060,005 r. 62 k.; w 1832, 1,218,545 rub. 55 kop.; w roku 1833, 1,377,499 r. 34 kop.; w 1834, 1,704,032 r. 68 kop.; w 1835, 1,778,509 r. 25 k.; w roku 1836, 1,957,550 r. 37 k.; w roku 1837, 2,097,754 r. 16 kop.; w ogóle 13,938,936 rubli 91 kop.

2) Za straty przez pożar zrządzone wypłacono: od 24 Września 1827 do 1-go Stycznia 1829 roku, 74,474 rub. 22 k.; w roku 1829, 152,182 rub. 36 k.; w roku 1830, 120,079 r. 55 k.; w 1831, 266,977 r. 58 k.; w 1832, 614,612 r. 14 k.; w 1833, 484,188 r. 60 k.; w 1834, 863,917 r. 85 k.; w 1835, 210,042 r. 82 k.; w 1836, 598,216 rub. 67 k.; w roku 1837, 585,635 rubli 49 kop.; w ogóle 3,970,327 r. 26 k.

3) Kapitał ulokowany w Handlowym Banku Państwa, wynosił 1-go Stycznia 1829 roku 2,854,683 r. 61 k.; 1830, 3,643,836 rub. 42 k.; 1831, 3,602,826 r. 45 k.; 1832, 3,802,055 r. 51 k.; 1833, 3,908,829 r. 59 k.; 1834, 4,380,361 r. 82 k.; 1835, 4,645,348 r. 21 k.; 1836, 5,662,431 rub. 90 kop.; 1837, 6,290,439 r. 17 k.; i 1-go Stycznia 1838 roku 6,962,403 rub. 27 kop.

4) Poszilin Skarbowych zapłacono od 24-go Września 1827 roku do 1-go Stycznia 1829 roku 31,417 rub. 7 k.; za rok 1829, 55,525 r. 59 k.; za 1830, 38,074 r. 27 k.; za 1831, 42,070 r. 49 k.; za 1832, 48,743 r. 99 k.; za 1833, 55,054 r. 63 k.; za 1834, 68,091 r. 43 k.; za 1835, 69,503 r. 2 k.; za 1836, 77,180 r. 92 k.; za 1837, 82,757 r. 55 k.; w ogóle 548,196 r. 96 kop.

5) Diwidendow wydano za czas od 24-go Września 1827 roku do 1-go Stycznia 1830 roku, po 95 r. na akcyę, (których w ogóle 10,000); za rok 1830, po 60 r.; 1831, po 59 r.; 1832, po 45 r.; 1833, po 66 r.; 1834, po 60

р.; 1835, по 80 руб.; 1836, по 80 руб.; за 1837 по 100 руб. (Сво. Из.)

1834, по 60 р.; 1835, по 80 р.; 1836, по 80 р.; за 1837 по 100 руб. (Р. Р.)

Извлечение из отчета по управлению Царством Польскимъ съ 1829 по 1835 годъ.

(Продолженіе.)

Общественныя заведенія.

Подъ попеченіемъ Коммиссии Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ состоятъ также:

- 1) *Общественныя больницы*, число конхъ въ послѣдніи три года умножилось 12-ю вновь устроенными.
- 2) *Тюремныя замки*, получившіе новое образованіе, по которому, отдѣлены: преступники отъ обвиненныхъ въ маловажныхъ проступкахъ, здоровые отъ больныхъ и женщины отъ мужчинъ.
- 3) Содержаніе почтъ, значительно распространившихся въ послѣднее время. Между Петербургомъ и Варшавою съ Февраля 1832 года, устроена ежедневная экстр-почта.

Управленіе Духовными дѣлами Римско-Католической вѣры.

Число священнослужителей Римско-Католической церкви блага духовенства во всемъ Царствѣ простирается до 2,204, монашествующихъ до 845, а новиціатовъ до 250 лицъ. Сверхъ того въ женскихъ десяти духовныхъ обществахъ и 28 монастыряхъ, числятся до 300 монахинь и до 40 новиціатовъ.

Для высшаго образованія Римско-Католическаго духовенства, предположено устроить въ самой Варшавѣ Духовную Академію, для которой особо учрежденнымъ Комитетомъ начертанъ проектъ образованія. Заведеніе сіе нынѣ окончательно уже устроено.

Существовавшія доселѣ постановленія по бракоразводнымъ дѣламъ были причиною многихъ недоразумѣній, возникавшихъ между духовною и свѣтскою властями, какъ при вступленіи разведенныхъ супруговъ въ новый бракъ, такъ и при назначеніи въ Гражданскія Судилища изъ духовныхъ лицъ особыхъ защитниковъ брачнаго союза. Но Высочайше утвержденное по сему предмету 16 Марта 1836 года Положеніе, устроивъ сію важную часть отечественнаго законодательства, и предоставивъ разсмотрѣніе бракоразводныхъ дѣлъ вѣдомству духовныхъ судилищъ, положило тѣмъ самымъ конецъ асамъ дальнѣйшимъ пререканіямъ духовенства. О подоженіи сему, по особенной важности оного, признаю не излишнимъ упомянуть здѣсь, хотя по времени изданія и не принадлежить оно къ составу вышнѣшняго отчета.

Греко-Россійской и Греко-Унитской вѣры.

Число лицъ Греко-Россійской вѣры съ 1830 года значительно увеличилось. Въ Царствѣ имѣется шесть приходскихъ церквей и одинъ монастырь, а духовныхъ лицъ числится 49 человекъ. Завѣдываетъ въ Царствѣ Польскомъ духовными дѣлами Греко-Россійской вѣры Викарій Епископъ Волынской Епархіи, а съ 1835 года, Протоіерей Греко-Россійскихъ церквей назначенъ Членомъ Правительственной Коммиссии Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ. Духовныхъ особъ Греко-Унитской церкви состоитъ при 360 большихъ и малыхъ, приходахъ: 305 блага духовенства, 25 монашествующихъ и 44 новиціата.

Евангелическихъ и Ангеликанскаго исповѣданій.

Въ Царствѣ имѣется Евангелическихъ приходовъ: Лютеранскаго исповѣданія 40, а Реформатскаго 7.—Сверхъ того устроены въ Варшавѣ молитвенный домъ для лицъ Ангеликанскаго исповѣданія.

Все народонаселеніе Царства въ отношеніи къ религіи, раздѣлялось въ 1834 году слѣдующимъ образомъ:

Лицъ Римско-Католической вѣры	3,279,955.
Греко-Россійской	1,170.
Греко-Унитскаго	216,000.
Евангелическихъ исповѣданій	181,621.
Евреевъ	420,062.
Лицъ другихъ исповѣданій	4,588.
Итого	4,105,196.

Народное Просвѣщеніе.

По прекращеніи вѣтежа, порывамъ попеченіемъ Правительства было, поддержавъ сохранившіеся учебныя заведенія, распространять число первоначальныхъ для дѣтей училищъ.

Въ послѣдствіи, по принятіи новой системы общественаго воспитанія, въ началѣ 1833 года, открыты Обводовыя училища, равно Гимназіи, въ которыхъ прибавлено по одному старшему классу, и вслѣдъ за тѣмъ учреждены при Правительственной Коммиссии, для содѣйствія Главному Директору, особый Совѣтъ Народнаго Просвѣщенія. — Главною цѣлю общественаго образованія предположено улучшеніе нравовъ и утвержденіе ихъ на началахъ нравственности и религіи. Для достиженія сей цѣли, необходимо было разсмотрѣть употребляемыя въ училищахъ учебныя

ВЫЦІАГЪ ЗЕ ЗДАНІА СПРАВЫ З ДѢЛАНЪ АДМИНИСТРАЦІИ КРѢОЛСТВА ПОЛСКИГО ВЪ ЛАТАХЪ ОД 1829 ДО 1835.

(Ciąg dalszy).

Ogólne Zakłady.

Pod opieką Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, zostają także:

- 1) *Szpitaly*, których liczba w ostatnich trzech latach, powiększyła się o 12 nowo-urządzonych.
- 2) *Więzienia*, które otrzymały nową organizacyą, w skutek czego, oddzielono skazanych, od inkwizytów, kryminalistów od poprawczych, zdrowych od słabych, i kobiety od mężczyzn.
- 3) Utrzymanie poczt, które w ostatnim czasie znacznie się rozszerzyło. W miesiącu Lutym 1832 roku, otwarto nadzwyczajną pocztę kuryerską, raz w tydzień, między Warszawą i Petersburgiem.

Duchowieństwo Rzymsko-Katolickiego wyznania.

Hierarchia Rzymsko-Katolicka, liczy obecnie w całym Królestwie Xięży Świeckich 2,204, Zakonników, 845 xięży, a kleryków i nowicyuszów 250. Nadto w dziesięciu zgromadzeniach żeńskich, a w dwudziestu ośmiu domach, jest 300 zakonnic i 40 nowicyuszek.

Dla wyższego kształcenia się Rzymsko-Katolickiego Duchowieństwa, założono w Warszawie Akademią Duchowną, dla której Komitet oddzielny ułożył projekt organizacyi. Zakład ten już obecnie ostatecznie urządzony został.

W przedmiocie rozwodów, wykonanie przepisów prawa częstych doznawało między władzami Duchownemi i świeckimi kollizyj, równie co do zawierania powtórnych małżeństw, jak co do wyznaczenia obrońców duchownych do spraw tego rodzaju, toczących się w Sądach Cywilnych. Jakkolwiek co do czasu przechodzi za okres tego obrazu, nie może jednak w tém miejscu pominięto bydl nowe prawo Najwyższą Sankcyą w dniu (16) 28 Marca 1836 r., w Petersburgu zatwierdzone, które, wprowadzając porządek w tę ważną część krajowego prawodawstwa, i poruczając sądom duchownym rozpoznawanie spraw rozwodowych, położyło tém samem koniec dalszym narzekaniom Duchowieństwa.

Duchowieństwo Greko-Rossyjskie i Grecko-Unijatskie.

Liczba wyznawców religii Grecko-Rossyjskiej, od r. 1850 znacznie się powiększyła. Parafialnych kościołów w Królestwie jest sześć, klasztor jeden, a duchownych 40. Zarządza w Królestwie Polskiem Duchownemi sprawami Grecko-Rossyjskiego wyznania, Biskup Wikary Wołyńskiej Dyecezyi, a od roku 1835 Officyał i Dziekan kościołów Grecko-Rossyjskich, zanonimowany został Członkiem Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego. Duchownych osób Grecko-Unijatskich kościołów przy 360 wielkich i matych Parafiach, znajduje się: 305 xięży świeckich, 25 zakonników i 44 nowicyuszów.

Wyznania Ewangielickie i Anglikańskie.

W Królestwie znajduje się wyznania Augsburskiego parafij 40, a reformowanego 7. Oprócz tego, urządzony został w Warszawie Dom modlitwy dla osób Anglikańskiego wyznania.

Cała ludność Królestwa, pod względem wyznań, w roku 1834 była następną:

Wyznania Rzymsko-Katolickiego było 3,279,955.	
Grecko-Rossyjskiego	1,170.
Grecko-Unickiego	216,000.
Ewangielickiego	181,621.
Starozakonnych	420,062.
Innych wyznań	4,588.
Razem	4,105,196.

Oświecenie Publiczne.

Po śmierceniu buntu, Rząd kazał przedewszystkiem otworzyć szkoły wydziałowe, dla młodzieży mniej dorosłej.

Następnie, w rozwinięciu nowo zatwierdzonej ustawy szkolnej, z początkiem roku szkolnego 1833, otwarte zostały szkoły obwodowe i gimnazyja, w których przydano po jednej wyższej klasie; i wkrótce wzięła początek Rada wychowania, ustanowiona przy Kommissyi Rządowej dla pomocy Dyrektora Głównego. Za najgłówniejszy cel ogólnego kształcenia, uznano poprawę obyczajów, i oparcie ich na zasadach moralności i religii. Dla dopięcia celu tego, należało koniecznie rozpoznać używane w szkołach książki naukowe. Te, które Rząd uznał za dobre, zostały prze-

книги. Тѣ изъ нихъ, которыя одобрены Начальствомъ, перепечатаны въ достаточномъ количествѣ экземпляровъ для снабженія оными заведеній, на что употреблено въ одномъ 1834 году до 50,000 злотыхъ. Особенное вниманіе обращено на способности, поведеніе и нравственныя качества учащихся. Для преподаванія Закона Божія, назначены наставники изъ числа духовныхъ лицъ, а для обученія Россійскому языку и Словесности, приглашены Учители изъ Имперіи. Не ограничиваясь умноженіемъ и улучшеніемъ общественныхъ и казенныхъ заведеній, Коммисія подвергла бдительному надзору воспитаніе юношества и въ частныхъ Училищахъ.

Число учащихся во всѣхъ Учебныхъ заведеніяхъ Царства, какъ казенныхъ, такъ и частныхъ, составляло: въ 1833 году 40,524, а въ 1834 году 45,791 человекъ.

Ценсурный Комитетъ, учрежденный для цензуры книгъ, какъ печатаемыхъ въ предѣлахъ Царства, такъ и привозимыхъ изъ за границы, подчиненъ Правительственной Коммисіи и въ порядкѣ дѣйствій своихъ руководствуется правилами, наблюдаемыми въ Имперіи. (Продолженіе впереди).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 14-го Марта.

Проектъ закона о суммахъ на тайныя расходы, очень занимаетъ Палату Депутатовъ; пренія продолжаются нѣсколько дней по сегодняшнее число; они очень жарки и вообще неблагопріятны Министрамъ. Между братьями особенно изъяснили противное мнѣніе Г. Жюберъ изъ доктринерской партіи и Жюке б. Префектъ Полиціи. Оба соглашались въ томъ, что расходы эти должны быть опредѣлены по вѣрной сметѣ. Послѣдній ограничивалъ эту смету до известной степени и утверждалъ, что при нынѣшнемъ состояніи спокойствія, полтора милліонъ франковъ на тайныя расходы слишкомъ много и что Министрство могло бы обойтись суммою въ 1,200,000 фр. Г. Монталиве защищалъ Министрство, но во время своей рѣчи (вчера) такъ заболѣлъ, что его должно было свести съ кафедры въ другую комнату. Сегодня, когда сей предметъ подвергнуть дальнѣйшему разсужденію, изъ Депутатовъ первый произнесъ рѣчь противу проекта Г. Одилонъ Барро; прежде того, заступая Г-на Монталиве говорилъ Президентъ Министерскаго Совѣта, и объявилъ, что здѣсь дѣло состоитъ въ томъ: пользуются ли Министры добрыми Палаты или нѣтъ? — При отходѣ почты, совѣщанія еще не кончились. *)

— Въ Палатѣ Депутатовъ между прочимъ находится слѣдующій проектъ новаго Министерскаго состава: Герцогъ Броли Президентомъ Совѣта и Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ; Г. Тьеръ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ; Маршалъ Сульта Военнымъ Министромъ; Г. Гизо Министромъ Просвѣщенія; Г. Дюшатель Министр. Финансовъ; Г. Розамель Морскимъ Министромъ; Г. Пасси Министр. Торговли.

— Посланникъ Абделъ Кадера въ сопровожденіи нѣсколькихъ Французскихъ Офицеровъ и извѣстнаго Еврея Бенъ Дюранда, на пароходѣ *le Cerbere* 7 ч. с. м. прибылъ въ Тулонъ. Одинъ изъ адъютантовъ Военнаго Министра легко объясняющійся на Арабскомъ языкѣ, будетъ сопровождать Посланника въ Парижъ. (G.C.)

— *Мониторъ* объявляетъ сегодня законъ, дозволяющій устроить желѣзную дорогу изъ Страсбурга въ Базель.

— Министръ Внутреннихъ Дѣлъ назначилъ въ посылку адъютанту Мера, одного небольшого Французскаго общества, какъ отцу 51 дѣтей, 200 франковъ. Меръ тогоже общества имѣетъ 24 дѣтей.

— По письму съ Испанскихъ границъ, въ Сарагоссѣ послѣ победы одержанной надъ Карлистами, будто произошли большіе беспорядки. Патриоты уничтожили военное начальство и отправили депутатовъ въ Мадридъ жаловаться на измѣну и объявляя, что напередъ будутъ они только слушаться техъ чиновниковъ, которые на дѣлѣ доказали свою приверженность къ отечеству.

— По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Сарагоссы, тамошняя чернь умертвила Штабъ Офицеровъ *Эстеллера*, *Гутьерреса* и еще четырехъ другихъ которые не захотѣли командовать національною гвардіею. Политическій начальникъ *Морено* спасся бѣгствомъ. Бумаги его задержаны и переданы коммисіи составленной изъ девяти гражданъ. Коммисія эта велѣла многихъ арестовать. Полагаютъ, что *Эспартеро*

друкowane в достаточной liczbie exemplarzy, dla zapatrzenia niemi zakładów naukowych, na co wydano w jednym 1834 roku, do 50,000 złotych polskich. Szczególniejszą zwrócono uwagę na kwalifikacyę, kondycję i obyczaje nauczających. Dla nauczania religii wyznaczono instruktorów z osób duchownych, a do uczenia języka i literatury Rosyjskiej, przyzwano nauczycieli z Cesarstwa. Nieograniczając się na powiększeniu i polepszeniu ogólnych i Rządowych zakładów, Kommissya rozciągnęła troskliwy dozór nad wychowaniem młodzieży w prywatnych pensjach.

Ilość uczącej się młodzieży we wszystkich zakładach naukowych, tak Rządowych, jako i prywatnych w Królestwie, w ostatnich dwóch latach była następująca: w 1833 roku, 40,524, a w roku 1834, 45,791.

Komitet Cenzury, ustanowiony dla cenzury dzieł drukujących się w kraju, lub zza granicy sprowadzanych, przeszedł pod kierunek Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, i wydział ten stosuje się do prawideł w Cesarstwie. (Dalszy ciąg nastąpi).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, dnia 14 Marca.

Проектъ до Права о funduszach на wydatki tajne zajmuje nader mocno Izbę deputowanych; rozprawy trwające od dnia onegdajszego do dzisiaj są mocne i w ogólności nieprzychylnie Ministrom. Między mówcami, wystąpili szczególnie ze zdaniem przeciwnym PP. *Jaubert*, ze stronnictwa doktrynerów, i *Gisquet* b. Prefekt Policyi. Obadwa byli tego zdania, że te wydatki powinny ulegać kontroli pewnej. Ostatni ograniczał tę kontrolę do niektórych tylko tytułów, i utrzymywał, że przy dzisiejszym stanie spokojności 1½ mill. fr. na wydatki tajne jest za wiele, i że mogłoby się obejść Ministerjum summą 1,200,000 fr. Pan *Montalivet* bronił Ministerjum, ale w trakcie swej mowy (wczoraj) zasłabł tak mocno, iż musiano go odprowadzić z mównicy do przyległego pokoju. Dziś, gdy ten sam przedmiot był dalej rozbiegany, z deputowanych zabrakł głos pierwszy P. *Odilon-Barrot* przeciwko projektowi przed nim, zastępując Pana *Montalivet*, mówił Prezes Rady Ministrów i oświadczył wyraźnie, że idzie tu o pytanie: czy *Ministrowie posiadają zaufanie Izby, albo nie?* — Przy odejściu poczty, jeszcze nie skończyły się narady *).

— W Izbie Deputowanych widziano między innymi taki projekt do nowego składu Ministerjalnego: Xiążę *Brogie*, Prezesem Rady i Ministrem interesów zagranicznych; Pan *Thiers*, Ministrem Spraw Wewnętrznych; Marsz. *Soult*, Min. Wojny; P. *Guizot*, Min. oświecenia; P. *Duchatel*, Min. Skarbu; P. *Rosamel*, Min. Marynarki; P. *Passy*, Ministrem handlu.

— Posłannik *Abdel-Kadera*, przybył już dnia 7 b. m. na statku parowym *le Cerbere* do Tulonu, w orszaku kilku Oficerów Arabskich i z znajomym żydem Ben Durand. Jeden z Adjutantów Ministra wojny, mówiący dobrze po Arabsku, będzie towarzyszył posłannikowi do Paryża. (G.C.)

— *Monitor* ogłasza dzisiaj prawo, pozwalające na założenie drogi żelaznej ze Strażburga do Bazylei.

— Minister Spraw Wewnętrznych, Adjunktowi Mera jednej niewielkiej francuskiej gminy, jako ojcowi 51 dzieci, udzielił wsparcia 200 fr. Mer tejeż gminy ma 24-ro dzieci.

— Według listów od granic Hiszpańskich, w Saragossie, po odniesionem nad Karolistami zwycięztwie, wybuchnąć miały wielkie rozruchy. Patrioci usunęli władzę wojskową i wysłali deputowanych do Madrytu, uszlając się na zdradę i oświadczając, że nadal posłuszni będą tym tylko urzędnikom, którzy czynami dowiedli swego patryotyzmu.

— Najnowsze wiadomości z Saragossy donoszą, że tameczne pospólstwo dopuściło się morderstwa na Sztab-Oficerach *Esteller*, *Gutierrez* i jeszcze czterech innych, którzy nie chcieli wystąpić na czele gwardyi narodowej. Naczelnik polityczny *Moreno*, ratował się ucieczką. Zabrano mu papiery i oddano kommissyi, złożonej z dziewięciu obywateli. Kommissya ta wielu już kazała aresztować. Rozumieją, że *Esparterro*, naznaczy

*) Въ Берлині получено телеграфич. извѣстіе, что проектъ на шесть тайныхъ суммъ, принятъ въ Палатѣ Депутатовъ. Министрство имѣло 219 въ свою пользу и 153 противу.

*) W Berlinie otrzymano doniesienie telegraficzne z Paryża, że projekt do prawa, względem funduszów tajnych, utrzymał się w Izbie deputowanych. Ministerjum miało 219 głosów za sobą, a 158 przeciwnych.

наименуеть Генерала *Фирмина Ириарте*, Губернаторомъ Сарагоссы.

16-го Марта.

Русскій Посланникъ давалъ вчера большой дипломатическій обѣдъ, къ которому приглашены всѣ члены Кабинета.

— Австрійскій Посланникъ при Англійскомъ Дворѣ Князь Павелъ *Эстергази*, вчера утромъ выѣхалъ въ Парижъ.

— Король отпустилъ изъ суммъ Королевскаго дома 50,000 фр., для начатія въ этомъ же году починки замка *Генриха IV* въ Пау.

— Правительство публикуеть сегодня слѣдующую телегр. депешу изъ Байонны отъ 14-го ч.: „26 Февраля бригадиръ *Пардинас* напалъ на Карлистовъ подъ командою *Таллада* при Кастрилѣ, совершенно ихъ разсѣялъ и отобралъ у нихъ всѣ припасы. Самъ *Таллада* 7 ч. національными гвардейцами изъ Баррана, задержанъ. *Гарсія* съ собственными своими силами старается взять *Эстремадуру*.“ — (*Charte de 1850* отъ вчерашняго числа содержитъ телеграф. депешу, также изъ Байонны отъ 14-го ч. утромъ, которая слѣдующаго содержанія: „Генералъ *Каратала* опять временно принялъ Военное Министерство. *Пардинас* 27-го ч. совершенно разбилъ *Талладу*. Карлисты лишились 1,000 чел. и 2 пушекъ. *Гарсія* съ своей стороны взялъ цитадель Пуэрто Льяно. Въ Сарагоссѣ спокойствіе опять возстановлено. Въ провинціяхъ до 10-го ч. ничего не произошло важнаго).“

— Въ Сарагоссѣ женщины наиболее содѣйствовали къ вытѣсненію Карлистовъ. Онѣ изъ всѣхъ оконъ лили кипящую воду и бросали мебели на головы непріателю.

— Министръ торговли препроводилъ циркуляръ въ торговыя палаты приморскихъ городовъ, въ которомъ онъ совѣтуетъ купцамъ торгующимъ съ Сѣвѣрною Америкою, быть осторожными въ ихъ предпріятіяхъ, такъ какъ въ Соединенныхъ Штатахъ должно опасаться переворота подобно тому, какъ въ прошломъ году.

— Увѣдомляютъ изъ Тулона отъ 11-го ч. что *Юсуфъ* - Бей на пароходѣ *Фултонъ* отплылъ въ Алжиръ. Онъ наименованъ Подполковникомъ Спаговъ, и отправляется въ Оранъ, гдѣ стоитъ полкъ его.

(A.P.S.Z.)

Англія.

Лондонъ, 13-го Марта.

Графъ *Шабо*, второй Секретарь Французскаго Посольства при здѣшнемъ Дворѣ и племянникъ Герцога *Линстерскаго*, въ понедѣльникъ изъ Парижа сюда прибылъ. Слышно, что Француз. Посланникъ Генералъ *Себастьяни*, въ концѣ настоящаго времени года оставитъ свое публичное занятіе, и Г. *Барантъ* поступитъ на его мѣсто.

— Письма изъ Ст. Себастьяна отъ 5-го ч. пр. м. увѣдомляютъ, что когда 3-го ч. началась отправка людей Британскаго легіона, на транспортныхъ корабляхъ, присланныхъ Англійскимъ Правительствомъ, изъ 700 чел. пѣхоты, едва 50 изъявили согласіе опять остаться въ Испанской службѣ. Кавалерія же и артиллерія остается по прежнему. Уволенные солдаты не получили денегъ, а Офицеры едва по 10 фунтовъ въ зачетъ.

— На сегодняшней биржѣ говорили, что въ Испаніи между воюющими сторонами, производится переговоры основаніемъ коихъ будто бракосочетаніе старшаго сына *Донъ-Карлоса* съ Королевою *Донною Исабеллою*.

— Вотъ обзоръ народонаселенія Англійскихъ владѣній въ разныхъ частяхъ свѣта: Въ Сѣверной Америкѣ колоніи состоятъ изъ Верхней и Нижней Канады, острова Принца Эдуарда, Мыса Бретонскаго и Терра-Нева и округа Гудсонскаго залива; страны сїи заключаютъ 1,500,000 жителей. Въ Южной Америкѣ Англія имѣетъ Фалкландскіе острова, Гондурасъ, Бербисъ, Эссекибо и Демерару съ 120,000 жителей; въ Западной Индіи, Ямайка, Ст. Тринидадъ, Табаго, Гренада, Ст. Винсонъ, Барбадосъ, Ст. Люція, Доминго, Антигуа, Монсерра, Невисъ, Ст. Христофъ, Анквила, Торгола, Дѣвичьи острова, Ново-го Провиденія, острова Богамскіе, Георгіевскіе и Бермудосскіе съ 1 милліон. жителей; въ Африкѣ мысъ Доброй Надежды, островъ Маврикія, Маге, Зейшельскій, Св. Елены, Вознесеній, Сьерра-Леона, Гамбія, Акера и Капъ-Кастъ съ 550,000 жителей; въ Австраліи Новый Южный Валлисъ, Вандеменская Земля, округъ Лебежей рѣки, проливъ Короля Георга и Норфольскіе острова съ 250,000 жителей; въ Азіи островъ Цейлонъ съ 400,000, Президентства Бенгальское, Мадрасское и Бомбайское съ 83 милліонами жителей; въ Европѣ Гибралтаръ, Мальта, Гоццо, Корфу, Кефалонія, Цанте, Санто Маура, Итака, Паксо, Черго и Гелголандъ съ 400,000 жите-

Генерала *Firmin Iriarte*, Gubernatorem Saragossy.

Дня 16.

Поселъ Россійскій давалъ вчера великій обѣдъ дипломатическій, на который приглашены были все члены кабинета.

— Хіаже Павелъ *Esterhazy*, Поселъ Австрійскій при дворѣ Англійскомъ, вчера рано выѣхалъ стѣдъ до Лондону.

— Крѣль выначылъ зъ доходѣвъ лсты Цывилней 50,000 fr. на розпочѣе въ тымъ јесщѣ року репарачы замку *Henryka IV* въ Пау.

— Рѣдъ оглѣсилъ дзися настѣпуюѣу депесѣу телеграфичную зъ Байонны, подъ д. 14: „Д. 26 Lutego, Brygadyer *Pardinas* uderzyłъ на Karolistѣw, dowodzonych przez *Tallada* pod Castril, pobitъ ichъ zupelnie i wszystkie zabралъ materyaly. Sam *Tallada* d. 7 wzięty zostałъ w niewolę przezъ gwardzystѣw narodowychъ z Baran. *Garcia* ograniczony tylko własnymiъ swymiъ silami, stara się zdobyć *Estremadurę*.“ — (*Charte de 1850* daty dnia wczorajszego, zawiera depeszę telegraficzną, również zъ Bayonny pod d. 14 rano, która jestъ brzmienia nastѣpуюѣго: „Jenerałъ *Caratala* znowu czasowie objąłъ Ministerjumъ Wojny. *Pardinas* d. 27 zupelnie pobitъ *Tallada*. Karolisci stracili 1,000 ludzi i 2 działa. *Garcia* wziąłъ zъ swojej strony cytadelę Puerto Llano W Saragossie spokojnośćъ znowu przywrѣcona. W prowincyachъ до d. 10 nicъ ważnegoъ nieъ zaszło.“)

— W Saragossie kobiety najwięcejъ przyłożyły się miarę do wypędzenia Karolistѣw. Ze wszystkichъ bowiem okienъ lały wodę wrzącą i ciskały meble на głowy nieprzyjaciѣł.

— Ministerъ handlu wydałъ okolnikъ do Izbъ handlowychъ w miastachъ nadmorskichъ, w którymъ doradza kupcѣm, prowadzącymъ handelъ zъ Ameryką Pѣnocną, przezornośćъ w ichъ przedsięwzięciachъ: gdyżъ w Stanachъ Zjednoczonychъ lękać się należyъ przesileniaъ podobnego, jakъ w rokuъ przeszłymъ.

— Donoszą zъ Tulonu pod d. 11, że *Yussuf-Bej* на statkuъ parowymъ *Fulton* odplynąłъ do Algieru. Mianowany onъ zostałъ Podpѣtkownikiemъ Spahѣw, i udsje się do Oranu, gdzie jego regimentъ stoi. (A.P.S.Z.)

ANGLIA.

Londyn, dnia 13-go Marca.

Hrabia *Chabot*, drugi Sekretarzъ Poselstwaъ Francuzkiego przy tutejszymъ dworze i siostrzanъ Хіаѣа *Leinstern*, w понедіаіаекъ zъ Paryża tu przybyłъ. Biegaъ pogłoska, że Поселъ francuzki, Jenerałъ *Sebastiani*, ku koŋcowiъ terazniejszejъ pory року, usunie się zъ zawodu publicznego, a P. *Barante* będzie jego nastѣpcą.

— Listy zъ St. Sebastian pod d. 5 donoszą, iż gdy d. 3, żołnierze legiiъ angielskiejъ odplywali на statkachъ przewozowychъ, przystanychъ przezъ Rѣdъ Angielski, zъ 700 ludziъ piechoty, zaledwo 50 oswiadczyłoъ życzenieъ pozostać w służbieъ Hiszpaŋskiej. Jazdaъ zaś i artylleryaъ zostajeъ po dawniejszemu. Uwolnieniъ żołnierzeъ nieъ otrzymaliъ pieniędzy, oficerowieъ zaśъ zaledwoъ dostaliъ po 10 фунт. на rachunekъ.

— Na giełdzieъ dzisiejszejъ mówiono, że w Hiszpanii między prowadzącymiъ wojnęъ stronnictwami, toczą się układy, podstawaъ którychъ maъ byдъ ożenienieъ najstarszego сынаъ *Don-Carlosa* zъ Krѣlowąъ *Donną-Izabellą*.

— Ludnośćъ posiadłościъ angielskichъ w rѣżnychъ częściachъ swiata, jestъ nastѣpуюѣа: W Ameryceъ Pѣnocnejъ osadyъ składają się zъ Wъ yższejъ i Nizszejъ Kanady, wyspyъ Хіаѣаъ Edwardsa, przylądкуъ Breton i Terra-Neva orazъ okręguъ zatokiъ Hudsonkiej; krajeъ teъ licząъ 1,500,000 mieszkaŋców. W Ameryceъ Pѣudniowejъ Angliaъ posiadaъ wyspyъ Sokołowe, Honduras, Berbice, Essequibo i Demeraraъ teъ 120,000 mieszkaŋców; W Indyachъ Zachodnichъ wyspy: Jamaika, Sw. Trѣjcy, Tabago, Grenada, Sw. Vincentego, Barbadoes, Sw. Lucyi, Domingo, Antigua, Montserra, Nevis, Sw. Krzysztofa, Anguilla, Tortola, wyspyъ Panieŋskie, Nowaъ Opatrzność, wyspyъ Bahamskie, Sw. Jerzego i Bermudasъ zъ 1 milionemъ mieszkaŋców; w Afryceъ przylądekъ Dobrejъ Nadziei, wyspaъ Sw. Maurycego, Mahé, Seychelle, Sw. Heleny, Wniebowstąpienia, Podgѣrзеъ Lwie, Gambia, Acera i Cape-Coastъ zъ 350,000 mieszkaŋców; w Australiiъ nowaъ południowaъ Wallia, krajъ Vandiemen, okrągъ nadъ rzekąъ Łabędzią, cіаŋninaъ Krѣlaъ Jerzego i wyspaъ Norfolkъ zъ 250,000 mieszkaŋców; w Azyiъ wyspaъ Ceylonъ zъ 400,000, Prezydentcyъ Bengalu, Madrasъ i Bombayъ zъ 83 million. mieszkaŋców; w Europieъ Gibraltar, Malta, Goza, Korfu, Cephalonia, Zante, Santo - Maura, Itaka, Pакo, Cerigo i Helgolandъ zъ 400,000 mieszkaŋców. Ogѣlnaъ więcъ ludnośćъ w tychъ posiadłościachъ wynosiъ 87 mill. гѣw. Znajomsze

лей. И такъ все народонаселеніе сихъ владѣній, составляетъ 87 мил. душъ. Извѣстѣйшіе, господствующіе въ сихъ разныхъ краяхъ и островахъ языки Англійскій, Французскій, Голландскій, Испанскій, Италійскій, Португальскій, Греческій, Мальтійскій, Цингальскій, Гиндостанскій и Турецкій. Образъ Правленія, по странамъ самый различный; у нѣкоторыхъ представительное собраніе; другіе зависятъ отъ законодательнаго совѣта, назначеннаго Государствен. Секретаремъ Колоній, прочіе совершенно состоятъ подъ властію Губернатора, наименованнаго Королемъ. Вѣроисповѣданія въ сихъ владѣніяхъ суть Римско-Католическое, Англиканское, Греческое, Лютеранское, Гиндостанское и Мугамеданское.

(A.P.S.Z.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 15-го Марта.

По рапорту къ главной дирекціи почтъ изъ Грислемма отъ 9 ч. с. м. почты изъ Ст. Петербурга отъ 16 и 19 Февраля, прибывшія сюда 10-го ч., ѣхали по морю въ повозкахъ, почему и здѣшняя почта отъ 11 ч. такимъ же образомъ опять отправлена.

— Письмо изъ Стокгольма отъ 1 Марта (въ Гамбургскомъ Корреспондентѣ), по изданной недавно военной картѣ Швеціи, сообщаетъ исчисленіе всѣхъ работъ въ царствованіе *Карла Іоанна* частію начатыхъ, частію производящихся или оконченныхъ. Къ сему принадлежатъ каналы Гетскій, Гельмарскій, Зедеральгскій, Веддескій, Акерскій, Штремскій, Штаальбакскій, Дюргердскій, Вермдескій, Карлберскій, Зефальскій, Караштадскій, Гредаскій, Форгагенскій и Дегефорскій, на которые издержано 12,811,419 Шведс. рейхстал. Определены слѣдующіе новые каналы: при Стокгольмѣ, Троллеттѣ и Филипптадѣ. Для постройки новыхъ портовъ и плотинъ при Гельсингборгѣ, Йенкеппингѣ и Гальмштадѣ, отпущено 290,000 талер., а также и другіе будутъ учреждены въ Вербергѣ, Геганесѣ, Кимбригамѣ, Иштадѣ и Христианштадѣ. Новыя дороги стоившія 289,000 Шведс. тал. построены между Воксною и Рорбета, Остерзундомъ и Левангеромъ, Амелъ и Блакьеръ, Венерсборгомъ и Фридриксгаллемъ, Гогдалемъ и Бергомъ. Крѣпостныя работы въ Карлсборгѣ (центральное военное мѣсто для 20,000 чел.), оборонительныя линіи столицы, именно Ваксгольмъ, Фридриксборгъ, линіи между Мелерскимъ и Брунсвикскимъ озеромъ, оборонительныя линіи при Карлсхронѣ, именно отстроена крѣпость Куингсгольмская, оборонительныя линіи западныхъ береговъ, возстановленныя крѣпости Карлстенъ и Элфсборгъ, стоили вмѣстѣ 2 мил. 45 тысячъ талер. Общая сумма издержекъ по симъ работамъ составляетъ 12,709,208 Шведс. тал. и эти расходы покрыты безъ займа.

(A.P.S.Z.)

Испанія.

Мадридъ, 7-го Марта.

Сенатъ въ сегодняшнемъ своемъ засѣданіи большинствомъ 41 противу 39 голосовъ разрѣшилъ, что требованіе *Донъ Франциска де Паула*, на счетъ принятія его въ члены Сената, не можетъ быть допущено. Превія были весьма жарки. Герц. *Фриасскій* изъяснился въ пользу Инфанта. Рѣшеніе это въ публикѣ возбудило большое неудовольствіе.

— Правительство приказало очистить всѣ укрѣпленныя мѣста въ Нижней Арагоніи, которыхъ со взятія Морелли угрожены были Карлистами.

— Базиліо *Garcia* съ 1,500 чел. вступилъ въ Валдепеньасъ. Говорятъ что всѣ Карлистскіе Команды въ провинціи ла Манча, изъ войскъ своихъ сформировали отряды отъ 200 до 500 чел. и распредѣлились по области. Рѣки вездѣ выступили изъ береговъ, и посему служба войска Королевы весьма будетъ затруднительна.

— Въ частномъ письмѣ изъ Караваки полагаютъ потерю Карлистовъ 27 ч. при Кастриль, только на 1,800 пѣшихъ.

— *Донъ Рамонъ де ла Загра*, депутатъ изъ Коруньи, извѣстный по превосходному сочиненію о тюрьмахъ въ Соединенныхъ Штатахъ Сѣверной Америки, получилъ на четыре мѣсяца отпускъ, для обозрѣнія тюремныхъ замковъ Франціи, Швейцаріи и Бельгіи, чтобы возвратясь предложить Кортесамъ планъ улучшенія Испанской тюремной системы. Въ Испаніи находится теперь 1,430 тюремныхъ замковъ въ которыхъ содержатъ 11,382 заключенныхъ въ самомъ жалкомъ состояніи; они получаютъ каждый день едва кусокъ сухаго хлѣба для пищи и вязку содомы для постели. Эти люди ничѣмъ не закупаются.

— Носится слухъ, что Англійскій Посланникъ охотно соглашается, чтобы Инфанту *Донъ Франциску де Паула* передано было Регентство и заключено бракосочетаніе его сына съ *Донною Исабеллою*.

panujące w tych różnych krajach i wyspach języki są: Angielski, Francuzki, Hollenderski, Hiszpański, Włoski, Portugalski, Grecki, Maltański, Cyngalski, Hindostański i Turecki. Kształt Rządu podług miejsc bardzo jest różny; niektórzy mają zgromadzenie Reprezentantów, inni mianowaną przez Sekretarza Stanu Osad Radę prawodawczą, drudzy nakoniec zależą zupełnie od władzy Gubernatora, mianowanego przez Króla. Wyznanie wiary w tych posiadłościach jest rozmaite jako to: Rzymsko-Katolickie, Anglikańskie, Greckie, Luterskie, Hindostańskie i Mahometańskie.

(A.P.S.Z.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольм, 15-го Марта.

Podług raportu, otrzymanego w głównej dyrekcji poczt z Grisslehamm pod d. 9 t. m., poczty z St. Petersburga z d. 16 i 19 Lutego, które d. 10 tu przybyły, szły morzem w powozach; dla czego i poczta tutejsza d. 11 podobnymże sposobem ztąd odeszła.

— List ze Sztokolmu pod 1 Marca (w Korrespondencie Hamburskim), z wydanej niedawno karty wojkowej, udziela wyliczenie wszystkich robot pod Rządem Króla Jana, częścią rozpoczętych, częścią odbywających się lub ukończonych. Do tego należą kanały Götha, Hjelmar, Söderelge, Wäddö, Aker, Ström, Stallbacka, Djurgårds, Wermdö, Carlberg, Säffle, Carlstad, Gräda, Forthaga i Degefors, na które wydano 12,811,419 talar. szwedz. Nowe kanały, których zamierzono wykonanie, są: pod Sztokolmem, Trollhätta i Philippstad. Na nowo założone porty i groble pod Helsingborg, Jönköping i Halmstad, wyznaczono 290,000 talar., i inne założone bydź mają w Warberg, Höganös, Cimbrisham, Ystad i Christianstad. Założone nowe drogi między Woxna i Rohrböta, Ostersund i Lewanger, Amäl i Blakier, Wenersborg i Fredrikshall, Hogdall i Berg, kosztują 289,000 szwedz. talar. Roboty twierdzowe w Carlsborg (centralne miejsce zbrojne dla 20,000 ludzi), obronne linie stolicy, mianowicie Waxholm, Fredriksborg, linia między jeziorami Mälär i Brunsvik, linie obronne pod Carlscroną, mianowicie odbudowana twierdza Kungsholm, linie obronne brzegów zachodnich, przywrócone twierdze Carlston i Eifsborg, kosztują razem 2,045,000 talar. W ogólności koszta na te roboty wyniosły 12,709,208 szwedz. talar. i to wszystko uskuteczniło bez pożyczki. (A.P.S.Z.)

HISPANIA.

Madyr, 7-го Марта.

Senat na dzisiejszymъ swémъ posiedzeniu, większością 41 przeciwko 39 głosów rozstrzygnął, iż żądanie Infanta *Don Francisco de Paula*, względem przyjęcia go na Członka Senatu, nie może bydź dozwoloném. Rozprawy były bardzo burzliwe. Xiążę *Frias* mówił na stronę Infanta. Postanowienie to w publiczności wielką wzbudziło niechęć.

— Rząd nakazał ustąpienie ze wszystkich twierdz w Niższej Arragonii, które od wzięcia Morelli, zagrożone były przez Karolistów.

— *Basilio Garcia* z 1,500 ludzi wtargnął do Valdepenas. Mówią, że wszyscy dowódcy Karolistowscy w prowincyi la Mancha, rozdzielili wojska swoje na korpusy od 200 do 500 ludzi i rozeszli się po kraju. Rzeki wystąpiły wszędzie z brzegów i dla tego służba wojsk Królowej bardzo będzie utrudniona.

— W liście prywatnym z Caravaca, stratę, którą Karoliści, dowodzeni przez *Tallada*, ponieśli pod Castril, podają tylko na 1,800 ludzi, wziętych w niewolę.

— *Don Ramon de la Sagra*, Deputowany z Coruña, znany z wybornego dzieła swojego o więzieniach w Stanach-Zjednoczonych Północnej Ameryki, otrzymał czteromiesięczny urlop dla obejrzenia więzień Francyi, Szwajcaryi i Belgii i za powrotem przełożenia Kortezom planu względem ulepszenia hiszpańskiego więziennego systematu. W Hiszpanii znajduje się teraz 1,430 więzień komunalnych, w których utrzymuje się 11,382 więźniów w najędźnierzymъ stanie, otrzymujących codzień zaledwo kawał suchego chleba na pożywienie i garść słomy na postanie. Zatrudnienia zgoła niemają.

— Krąży pogłoska, że Poseł Angielski bardzo się chętnie przychyła, ażeby Infantowi *Don Francisco de Paula*, powierzona była regencya i zawarte były związki ślubne jego syna z *Donną Izabellą*.

(2)

Saragossa, 4-go Марта.

Вчера происходила разбитая военно-пѣнныхъ. Въ 10 час. появился Карлистскій начальникъ генеральнаго штаба *Кабанеро*, въ сопровожденіи Офицера національной гвардіи, попавшагося въ плѣнъ въ сраженіи 6 ч. *Кабанеро* требовалъ только, чтобы размѣнять человека на человека, но впрочемъ переговаривали еще о прибавкѣ 120 Карлистовъ въ признательность за хорошее обращеніе какое нашли солдаты Королевскія попавшіеся ему. Послѣ разбиты Офицеры обѣихъ сторонъ сошлись на блистательномъ обѣдѣ и разошлись наконецъ проживъ съ собою дружески три часа. (A.P.S.Z.)

Турція.

Константинополь, 14-го Февраля.

Поспѣшно и прилѣжно занимаются здѣсь устройствомъ флота; работами управляетъ *Ахметъ* - Паша, — доказательство, — что онъ опять приобрѣлъ Султанское довѣріе. Утверждаютъ что ему будетъ вновь поручено начальство надъ флотомъ, съ которымъ за наступленіемъ хорошей погоды отправится онъ въ море. Французскій Посланникъ *Г. Руссенъ* предвидя это, далъ повелѣніе Адмиралу *Галлау*, чтобы онъ не удался съ своимъ флотомъ, который стоитъ до сихъ поръ при Смирнѣ вмѣстѣ съ Англійскими военными кораблями. Замѣчено, что между корабельными гарнизонами сихъ двухъ націй господствуетъ наилучшее согласіе и вовсе неудивительно встрѣтитъ Англійскаго моряка дружески бесѣдующаго съ Французскимъ. Это происходитъ отъ благорасположенія командировъ между собою, коимъ поручено не допускать нисколько несогласій, сохраняя единство и дружескія отношенія. Нѣтъ сомнѣнія что *Ибрагимъ*-Паша, имѣетъ какіе-то виды противу Порты, однако онъ принужденъ хранить ихъ въ тайнѣ, такъ какъ ему объявлено, что Англія и Франція непремѣнно рѣшились удержать твердый порядокъ на Востоку.

— Слышно, что Porta не перестаетъ требовать отъ Франціи уступки изъ Алжира, или соотвѣтственнаго денежнаго вознагражденія. Съ сею цѣлю *Решидъ*-Паша кажется отправляется въ Парижъ. Въ Италіи онъ выступитъ на землю и будетъ совершать путь чрезъ Неаполь, Римъ, Туринъ и Ліонъ. Въ Римѣ отдастъ почтеніе Папѣ, что служить доказательствомъ, до какой степени измѣняются въ Турціи религіозныя понятія; въ Туринѣ рѣшитъ некоторые торговныя дѣла, а въ Ліонѣ осмотритъ мануфактурныя заведенія. (G. C.)

Египетъ.

Kairъ, 16 го Февраля.

Эдгаль-Бей Посланникъ завѣщанаго Паши въ Англіи, хотя не является при Дворѣ въ Лондонѣ какъ и Султанскій Посланникъ, а также не слышно, имѣетъ ли онъ какія либо сношенія съ Правительствомъ, однако не перестаетъ пользоваться временемъ и своимъ тамъ присутствіемъ, такъ какъ всѣ арсеналы *Мехмеда-Али*, заботливостію его, снабжены всѣмъ нужнымъ изъ Англіи. Отношенія сего Государства съ Египетомъ по причинѣ свободныхъ теперь сношеній изъ Индіею, становятся столь важны, что очень походить на то, что изъ Европейскихъ Державъ Англія первая признаетъ будущее владычество *Мехмеда-Али*. Примѣчательно, что всѣ Египетскіе воспитанники въ Англіи, можетъ быть только съ очень незначительнымъ исключеніемъ, оказываются искренними приверженцами Христіанской религіи, безъ всякаго посторонняго убѣжденія или вліянія, но только исключительно изъ одного священнаго писанія. Молодые эти Арабы могутъ равняться съ самымъ образованнымъ Европейцомъ; въ обществѣ ихъ, легко забывается, что они уроженцы Востока. Правленіе Египетскаго Вице - Короля для нихъ очень щедро и не допускаетъ чтобы они въ чемъ нибудь испытавали недостатки. (G. C.)

Разныя извѣстія.

Одинъ Американскій журналъ рассказываетъ о новѣйшемъ *Донъ Жуанѣ*, который равномѣрно сдѣлается такъ извѣстнымъ, какъ его предшественникъ, если не попадетъ въ смиренительный домъ. Онъ посаженъ былъ въ темницу за то что имѣлъ тринадцатъ женъ, но бѣжалъ; чрезъ нѣсколько дней кто - то узналъ его и пригласилъ въ свой домъ, чтобы его опять передать суду, послѣ чего самъ удался подъ какимъ то предлогомъ, но въ намѣреніи привести констабла. Но какъ великъ его былъ ужасъ, когда возвратиться домой не нашель ни арестанта ни жены.

Во время печатанія уже сегодняшняго N на Лит. Вѣст., получены новѣйшія газеты, въ которыхъ содержится: „Изъ Триеста получено (въ Вѣнѣ) извѣстіе, что прибывшія туда письма изъ Востока, уведомляютъ о смерти *Ибрагима-Паши*, несообщая впрочемъ никакихъ подробностей. (G. C.)

Sarogossa, 9 Marca.

Вечера odbyła się wymiana zabranych w niewolę. O godz. 10 rano ukazał się szef Karolistowskiego Sztabu Jeneralnego, *Cabanero*, przeprowadzany przez Oficera Gwardyi Narodowej, który w bitwie d. 6. wzięty był w niewolę. *Cabanero* żądał tylko wymiany głowy za głowę, jednak umowiono się jeszcze względem dodatku 120 Karolistów, na znak wdzięczności za dobre obchodzenie się, jakiego doznali żołnierze Królowej, którzy się dostali byli w jego ręce. Po ukończonej wymianie, zgromadzili się Oficerowie obu stron na świetny obiad i rozeszli się nakoniec przepędziwszy z sobą trzy godziny w przyjacielskiej biesiadzie. (A.P.S.Z.)

Турція.

Konstantynopol, d. 14 Lutego.

Около флоты працюją tu z pośpiechem i zajęciem, a robotami kieruje *Ahmed-Basza*, codowodzi, że wróci do łaski Sultańskiej. Utrzymują, że znowu będzie miał sobie powierzone dowództwo floty, z którą za nadejściem pięknej pory czasu wypłynie na morze. Poseł francuzki *P. Roussin*, przewidując to posłał rozkaz Admirala *Gallois*, ażeby się nie oddał z swoją flotą, która stoi dotąd jeszcze pod Smirną, łącznie z Angielskimi okrętami wojennymi. Uważano tam, że między ludźmi z załog okrętowych tych dwóch narodów, panuje jak największa zgoda, i nie dziwnego widzieć Angielskiego marynarza idącego ręką w rękę z francuzkim. Pochodzi to od góry, to jest: z dobrej harmonii dowodców, którzy mają polecenie niedopuszczać najmniejszego zajścia, zachowując stałe wzajemną jedność i dobre porozumienie. Ze *Ibrahim-Basza* ma jakieś zamysły przeciwko Portce, nie ulega wątpliwości, musi atoli tać się z niemi, ho zapowiedziano mu, że Anglia z Francją postanowiły niezmiennie utrzymać teraźniejszy *status quo* na Wschodzie.

— Słychać, że Porta nie przestaje domagać się od Francji ustąpienia z Algieru, lub zapłaty stosownego wynagrodzenia w pieniądzach. W tym nawet celu udaje się podobno *Reszyd-Basza* do Paryża. We Włoszech wysiadzie on na ląd, i będzie odbywał drogę przez Neapol, Rzym, Turyn i Lyon. W Rzymie złoży uszanowanie Papieżowi, co jest dowodem, jak dalece zmieniają się wyobrażenia religijne w Turcyi; w Turynie załatwi niektóre interesa handlowe, a w Lyonie obejrzy fabryki. (G. C.)

Египт.

Kair, 16 го Lutego.

Edham-Bej, posłannik Baszy tutejszego w Anglii, nie pokazuje się wprawdzie u dworu Londyńskiego, tak jak Poseł Sultański, nie słychać także ażeby, miał jakie stosunki z Rządem; jednakże umie on korzystać z czasu i pobytu tam swego: wszystkie bowiem arsenaly *Mehmeda-Alego*, jego staraniem są z Anglii zaopatrywane. Stosunki tego kraju z Egiptem, stają się teraz, ze względu na wolny związek z Indyami, tak dalece ważnemi, iż wszelkie podobieństwo jest po temu, że z Mocarstwem Europejskich, będzie Anglia najpierwszą w uznaniu przyszłego wladztwa *Mehmeda-Alego*. Uważają tu za rzecz godną zastanowienia, że wszyscy wychowawcy Egipcycy w Anglii, może z nader małym a nawet jedynym wyjątkiem, są gorliwymi stronnikami chrześcijaństwa, bez żadnej innej namowy lub wpływu, wyłącznie z samego tylko Pisma świętego. Ci młodzi Arabowie mogą stanąć obok najlepiej wykształconego Europejczyka; w ich towarzystwie zapomina się snadnie, że to są dzieci Wschodu. Rząd Vice - Króla Egiptu jest względem nich nadzwyczaj hojny, i nie dopuszcza, aby im na czémkolwiek zbywało. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Jeden z dzienników Amerykańskich donosi o nowym *Donъ Жуані*, który zapowiada równie stać się tak sławnym jak jego poprzednik, jeśli los niezaprowadzi go do domu poprawy. Za to, że zaślubił trzynastę żon, wtrącony był do więzienia; témczasem udało się mu umknąć stamtąd; po kilku dniach poznał go ktoś i zaprosił do swojego domu, ażeby znowu oddać go w ręce sprawiedliwości, poczem oddał się sam nieznacznie celem sprowadzenia Konstabla. Lecz jak wielki jego był przestach, kiedy za powiôtom nie znalazł ani więźnia ani swej żony. (A.P.S.Z.)

W czasie drukowania już dzisiejszego N. Kur. Litt., w nowo otrzymanych gazetach, czytamy: „Z Tryestu nadeszła wiadomość (do Wiednia), że otrzymano tam listy ze Wschodu, donoszące o śmierci *Ibrahima-Baszy*; nie udzielają wszakże żadnych szczegółów.